

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ο κλάδος των γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2024

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή.....	3
Κεφάλαιο Α Γενικά	
Α1. Περιγραφή κλάδου.....	3
Α2. Γενικά χαρακτηριστικά του τομέα.....	3
Κεφάλαιο Β Παραγωγή	
Β1.Εγχώρια Παραγωγή Γαλακτοκομικών προϊόντων - Διάρθρωση Εσωτερικής αγοράς....	4
Β2. Δομή Παραγωγής/αριθμός και μέγεθος εταιρειών στον κλάδο.....	5
Β3. Προϊόντα κλάδου/υποκατηγορίες προϊόντων.....	6
Β4. Παράγοντες που επηρεάζουν την Παραγωγή.....	7
Κεφάλαιο Γ Ζήτηση.....	7
Κεφάλαιο Δ Εξωτερικό Εμπόριο	
Δ1. Ροές εμπορίου/ Εμπορικό ισοζύγιο γαλακτοκομικών προϊόντων.....	8
Δ2. Ανάλυση εξαγωγών-εισαγωγών	9
Δ3. Κύριοι τύποι εξαγόμενων γαλακτοκομικών προϊόντων	11
Δ4.Ανάλυση Διμερούς Εμπορίου με την Ελλάδα.....	12
Κεφάλαιο ΣΤ Οι συνθήκες στην αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων/Ανταγωνισμός.....	15
Κεφάλαιο Ζ΄: Μελλοντικές εκτιμήσεις για τον κλάδο- Συμπεράσματα.....	15
Κεφάλαιο Η΄: Εκθέσεις.....	16

Εισαγωγή

Ο τομέας των γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον λόγω της στρατηγικής του σημασίας στην εγχώρια οικονομία, της δυναμικής προσαρμογής του στις διεθνείς τάσεις και της συνεχούς εξέλιξης που βασίζεται στην τεχνολογία, την καινοτομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η μελέτη αυτή επικεντρώνεται στη δομή, τις προκλήσεις, τις προοπτικές και τις εμπορικές ροές του κλάδου, εξετάζοντας παράλληλα την αλληλεπίδραση με την ελληνική αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων. Σκοπός είναι να αναδειχθούν οι ευκαιρίες για περαιτέρω ανάπτυξη, οι στρατηγικές συνεργασίες και οι επιδράσεις της διεθνούς αγοράς στην ουγγρική γαλακτοβιομηχανία.

Κεφάλαιο Α΄ : Γενικά

A1. Περιγραφή κλάδου

Διαχρονικά, στην Ουγγαρία, όπως και στις περισσότερες χώρες του κόσμου, η παραγωγή και η επεξεργασία γάλακτος **συνιστά μια βασική κτηνοτροφική δραστηριότητα.**

Παρά τις όποιες δυσκολίες, οι ουγγρικές μονάδες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων καλύπτουν απόλυτα τις διατροφικές ανάγκες των νοικοκυριών στην εγχώρια αγορά, με προϊόντα όπως παστεριωμένο γάλα, τυριά, κρέμες, ρυζόγαλα, γιαούρτια, παγωτά, κρέμες για μαγειρική, ενώ παράλληλα πραγματοποιούνται και εξαγωγές.

Η Ουγγαρία επενδύει συνεχώς στην τεχνολογία και την καινοτομία στον τομέα της γαλακτοκομίας, με στόχο τη βελτίωση της παραγωγικότητας των γαλακτοβιομηχανιών με ταυτόχρονη μείωση του κόστους παραγωγής και την διατήρηση της υψηλής ποιότητας των παραγομένων προϊόντων. Μεγάλη έμφαση δίδεται στον τεχνολογικά προηγμένο εξοπλισμό σε δειγματοληψίες και αυστηρούς ελέγχους, ώστε το γάλα που θα διατεθεί από τις κτηνοτροφικές μονάδες, στους διαθέτες γαλακτοκομικών (γαλακτοπωλεία και γαλακτοβιομηχανίες) να είναι απόλυτα «καθαρό», από μικροοργανισμούς και αντιβιοτικά, σύμφωνα με συγκεκριμένες προβλεπόμενες προδιαγραφές.

Η βιώσιμη παραγωγή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων είναι επίσης προτεραιότητα για την ουγγρική γαλακτοκομική βιομηχανία, καθώς η χώρα τα τελευταία χρόνια εμφανίζει ένα εξαιρετικά ανταγωνιστικό προφίλ στις διεθνείς αγορές, προσελκύνοντας ολοένα και περισσότερους επενδυτές και κονδύλια για την τόνωση της εγχώριας οικονομίας. Υπάρχουν επίσης προγράμματα και πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και στη βελτίωση της καθημερινότητας των ζώων και κατ' επέκταση στην ενίσχυση της θέσης της χώρας στην Ευρωπαϊκή Αγορά.

Συνοψίζοντας, η γαλακτοβιομηχανία της Ουγγαρίας προσαρμόζεται στις δυναμικές της αγοράς, υιοθετώντας και εναλλακτικές λύσεις φυτικής προέλευσης και εξερευνώντας τις δυνατότητες ιδιωτικής ετικέτας. Εξυπακούεται τέλος, ότι οι βιομηχανικές μονάδες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων συνεισφέρουν σημαντικά στη διαμόρφωση του ΑΕΠ της χώρας. Στην ανάπτυξη της γαλακτοβιομηχανίας συμβάλλει η μεγάλη παραγωγική δυνατότητα της χώρας καθώς το 77% των εδαφών της χώρας είναι καλλιεργήσιμο.

A2. Γενικά χαρακτηριστικά του τομέα

-Τάσεις της αγοράς: Παρά τις υψηλές αυξήσεις των τιμών λόγω του πληθωρισμού, οι πωλήσεις λιανικής των γαλακτοκομικών προϊόντων ακολουθούν ανοδική πορεία.

- Σημαντικοί παίκτες: Ορισμένες από τις βασικές εταιρείες επεξεργασίας γάλακτος στην Ουγγαρία περιλαμβάνουν τις FrieslandCampina Hungária Zrt, Alföldi Tej Értékesítő és Beszerző Kft και Sole-Mizo Zrt.

- Εξελίξεις στα κανάλια διανομής: Τα κανάλια διανομής λιανικής βελτιστοποίησαν τα χαρτοφυλάκιά τους μειώνοντας τον όγκο των παραγγελιών για ορισμένα προϊόντα (όπως τα μαγειρικά λίπη, το γάλα σε σκόνη, το απλό συμπυκνωμένο γάλα, το γάλα σόγιας, το λευκαντικό καφέ και το μη συσκευασμένο σκληρό τυρί) για να δημιουργήσουν χώρο για πιο κερδοφόρες προσφορές ακολουθώντας τις επιταγές και τις προτιμήσεις των καταναλωτών.

- Προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας: Το ποσοστό των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας αναμένεται να αυξηθεί, ιδίως στις έτοιμες παιδικές τροφές, όπου οι προσφορές ιδιωτικής ετικέτας από τις DM και Rossmann γίνονται δημοφιλείς λόγω της προσιτής τιμής και των συστάσεων μεταξύ των μητέρων που τις προτιμούν πλέον πολύ περισσότερο αντί των κλασικών brands.

Τα γαλακτοκομικά προϊόντα φυτικής προέλευσης γνωρίζουν αυξανόμενη δημοτικότητα στην Ουγγαρία, ακολουθώντας τη διεθνή τάση για υγιεινή και βιώσιμη διατροφή. Η κατανάλωσή τους αυξάνεται με ρυθμό 15% ετησίως, φθάνοντας τα 50 εκατομμύρια λίτρα το 2023. Τα εναλλακτικά γάλατα, όπως το γάλα βρώμης, καρύδας, αμυγδάλου και μπιζελιού, αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο ποσοστό αυτής της κατηγορίας. Παράλληλα, αναπτύσσονται καινοτόμα προϊόντα, όπως φυτικής προέλευσης τυριά και γιαούρτια, τα οποία κερδίζουν έδαφος στη λιανική αγορά. Εκτιμάται ότι η συνολική αγορά φυτικής προέλευσης γαλακτοκομικών θα φθάσει τα 100 εκατομμύρια ευρώ έως το 2026, υποστηριζόμενη από την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και τη διεύρυνση των επιλογών που προσφέρουν οι παραγωγοί.

Κεφάλαιο Β΄ : Παραγωγή

B1. Εγχώρια Παραγωγή Γαλακτοκομικών προϊόντων - Διάρθρωση Εσωτερικής αγοράς

Ο αγροτικός τομέας της χώρας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες υποστήριξης της εθνικής οικονομίας, καθώς η συνολική αξία της αγροτικής παραγωγής ξεπέρασε τα 4,3 τρισεκατομμύρια φιορίνια το 2023, ποσοστό 6,5% περισσότερο από ό,τι ένα χρόνο νωρίτερα. Η επέκταση οφειλόταν σε αύξηση κατά 25% του συνολικού όγκου παραγωγής. Το επίπεδο τιμών της συνολικής παραγωγής του κλάδου μειώθηκε κατά 15%.

Ο όγκος της φυτικής παραγωγής ήταν 44% μεγαλύτερος και αυτός της κτηνοτροφικής παραγωγής 0,5% μικρότερος. Η γαλακτοβιομηχανία στην Ουγγαρία αποτελεί σημαντική συνιστώσα του γεωργικού τομέα της χώρας, επιδεικνύοντας ισχυρές παραγωγικές δυνατότητες και στρατηγικές δραστηριότητες στην αγορά.

Ειδικότερα, η παραγωγή γάλακτος αυξάνεται σταθερά τα τελευταία χρόνια, με τη συνολική παραγωγή να ανέρχεται στα 2,1 εκ. τόνους ετησίως περίπου. Ο τομέας της μεταποίησης διαχειρίζεται περίπου 1,5 εκ. τόνους αυτής της παραγωγής, μετατρέποντάς το σε ποικίλα γαλακτοκομικά προϊόντα που καλύπτουν τόσο τις εγχώριες όσο και τις διεθνείς αγορές. Πρόσφατες ενημερώσεις δείχνουν ότι οι τιμές του νωπού γάλακτος στην Ουγγαρία έχουν μειωθεί στα 41,79 λεπτά του ευρώ ανά χιλιόγραμμο, επηρεάζοντας τα περιθώρια κερδοφορίας και τις στρατηγικές τιμολόγησης σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας του γαλακτοκομικού τομέα.

Η χώρα εξαγεί σημαντικό μέρος της παραγωγής της, κυρίως σε γειτονικές χώρες και την ΕΕ. Με βάση τα τελευταία δεδομένα από την Στατιστική υπηρεσία της χώρας, υπογραμμίζουμε πως η παραγωγή γάλακτος έχει αυξηθεί κατά περίπου 3-5% ετησίως τα τελευταία χρόνια γεγονός που απεικονίζει τις τάσεις και τις νέες συνθήκες της αγροτικής παραγωγής αλλά μαρτυρά ταυτόχρονα και τις καταναλωτικές συνήθειες. Ο αριθμός των βοοειδών όλων των τύπων είναι περίπου 0,9 εκατομμύρια κεφάλια. Με περίπου 330.000 γαλακτοπαραγωγά βοοειδή και 100.000 γαλακτοπαραγωγές κατσίκες, τα κτηνοτροφικά στατιστικά στοιχεία της Ουγγαρίας είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση υψηλών επιπέδων παραγωγής. Τα ζώα αυτά αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της ικανότητας της βιομηχανίας να προμηθεύει ένα ευρύ φάσμα γαλακτοκομικών προϊόντων.

Η παραγωγή τυριού της χώρας ανέρχεται σε περίπου 100.000 τόνους ετησίως, που συμπληρώνεται από 25.000 τόνους σκόνης γάλακτος και 15.000 τόνους ορού γάλακτος. Τα στοιχεία αυτά υπογραμμίζουν το ευέλικτο χαρτοφυλάκιο γαλακτοκομικών προϊόντων της Ουγγαρίας, που εξυπηρετεί ποικίλες καταναλωτικές ανάγκες.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2023 η Ουγγαρία βρέθηκε στη 16^η θέση των χωρών της ΕΕ στην κατηγορία «Παραγωγή και χρήση του γάλακτος στην εκμετάλλευση» με παραγωγή 2.032.110 τόνων.

(https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/apro_mk_farm/default/bar?lang=en&category=agr.apro.apro_anip.apro_mk) και στη 15^η θέση στην κατηγορία «Συλλογή αγελαδινού γάλακτος και παραγόμενα προϊόντα» με παραγωγή 1.652.190 τόνων. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/apro_mk_cola/default/bar?lang=en&category=agr.apro.apro_anip.apro_mk

B2. Δομή Παραγωγής/αριθμός και μέγεθος εταιρειών στον κλάδο

Η βιομηχανία γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία περιλαμβάνει έναν συνδυασμό από μεγάλες, μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις. Η διάρθρωση της βιομηχανίας είναι τέτοια που καλύπτει τις ανάγκες τόσο της εσωτερικής αγοράς όσο και των εξαγωγών. Συγκεκριμένα, στη χώρα υπάρχουν περίπου 10-15 μεγάλες γαλακτοκομικές επιχειρήσεις. Αυτές παράγουν το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής παραγωγής γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων και έχουν ισχυρή παρουσία στις εξαγωγές. Οι μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις ανέρχονται σε 50-70, οι οποίες δραστηριοποιούνται στη γαλακτοβιομηχανία. Αυτές οι εταιρείες καλύπτουν σημαντικό μέρος της τοπικής αγοράς και παράγουν μια ποικιλία προϊόντων. Όσον αφορά τις υπάρχουσες μικρές επιχειρήσεις υπάρχουν εκατοντάδες μικρές γαλακτοκομικές επιχειρήσεις, πολλές από τις οποίες είναι οικογενειακές επιχειρήσεις ή μικρές φάρμες που παράγουν τοπικά προϊόντα. Αυτές οι επιχειρήσεις συχνά επικεντρώνονται στην παραγωγή εξειδικευμένων ή παραδοσιακών προϊόντων.

Ορισμένες από τις βασικές εταιρείες επεξεργασίας γάλακτος στην Ουγγαρία περιλαμβάνουν τις Friesland Campina Hungária Zrt, Alföldi Tej Értékesítő és Beszerző Kft και Sole-Mizo Zrt. Οι εταιρείες αυτές αποτελούν κάποιους από τους βασικούς παίκτες στην ουγγρική γαλακτοβιομηχανία, καθώς το χαρτοφυλάκιο τους περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία προϊόντων τόσο για την εγχώρια κατανάλωση αλλά και τον τομέα των εξαγωγών.

Στην ίδια κατηγορία των μεγαλύτερων παραγωγών περιλαμβάνονται επίσης και οι ακόλουθες εταιρείες. Η **Tolnatej PLC** είναι η μεγαλύτερη εταιρεία παραγωγής ημίσκληρων τυριών και γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία. Η ποιότητα των προϊόντων της διασφαλίζεται με τη χρήση των καλύτερων πρώτων υλών και την καθιέρωση αυστηρής υγιεινής και σύστημα ελέγχου ποιότητας για την πλήρη ικανοποίηση των υψηλών

απαιτήσεων των πελατών, ενώ παράλληλα συμβαδίζει με τη διαρκώς μεταβαλλόμενη ζήτηση της αγοράς. Η δυναμική βελτίωση οφείλεται στις συνεχείς επενδύσεις στο προϊόν και στον εκσυγχρονισμό της παραγωγής. Το επίπεδο της τεχνολογίας στην Tolnatej είναι συμβατό με τους κανονισμούς και τα πρότυπα της ΕΕ. Όλα τα προϊόντα διατίθενται στην αγορά με το εμπορικό σήμα "Tolle". Ολόκληρη η γκάμα των προϊόντων διατίθεται σε όλα τα μέρη της Ουγγαρίας, ακόμη και στο εξωτερικό, με στόχο την προώθηση της υγιεινής διατροφής.

Η **Sole Mizo Co.**, η εταιρεία επεξεργασίας γάλακτος από την Bonafarm Group, είναι μια από τις μεγαλύτερες γαλακτοβιομηχανίες της Ουγγαρίας. Η εταιρεία επεξεργάζεται πάνω από 400 εκατομμύρια λίτρα γάλακτος κάθε χρόνο, χρησιμοποιώντας ένα αυστηρό σύστημα ποιοτικού ελέγχου και υψηλά τεχνολογικά πρότυπα. Ως αποτέλεσμα, τα τέσσερα εργοστάσιά της -σε Szeged, Bácsbokod, Margali και Csorna - παράγουν υψηλής ποιότητας φρέσκα και διατηρημένα γαλακτοκομικά προϊόντα, των οποίων γνήσια ουγγρική γεύση είναι δημοφιλής τόσο στην Ουγγαρία όσο και στο εξωτερικό. Η Sole Mizo Co. εξάγει τα προϊόντα της σε περισσότερες από 23 χώρες παγκοσμίως.

Η **Fino-Food Ltd.** είναι μια ουγγρική οικογενειακή επιχείρηση επεξεργασίας γάλακτος στην καρδιά του Zselic, στην κομητεία Somogy. Το 65% της πρώτης ύλης της εταιρείας προέρχεται από τα 5.400 βοοειδή της σε 6.000 εκτάρια καλλιεργούμενου εδάφους. Η Fino-Food Ltd. επιδιώκει την διατήρηση των παραδόσεων, παραμένοντας ταυτόχρονα ανοιχτή σε καινοτόμες λύσεις, για να διατηρήσει την υψηλή ποιότητα των προϊόντων της.

Γενικά, η Ουγγαρία έχει ένα καλά ανεπτυγμένο σύστημα διανομής, ενώ περίπου τα δύο τρίτα των τροφίμων στα ράφια λιανικής είναι ουγγρικής προέλευσης. Οι Ούγγροι εισαγωγείς αναζητούν γνωστές μάρκες και ειδικά, καινοτόμα ή νέα στην αγορά προϊόντα όταν αποφασίζουν για προϊόντα κατά παραγγελία. Ως αποτέλεσμα, η είσοδος στην αγορά με ένα μόνο προϊόν ή μια ενιαία σειρά προϊόντων μπορεί να είναι δύσκολη. Δεδομένου ότι η αφοσίωση στην επωνυμία δεν είναι αποφασιστικός παράγοντας στις αποφάσεις των εδώ καταναλωτών, νέες ιδέες και νέα εμπορικά σήματα φαίνεται να είναι ευπρόσδεκτα στην αγορά.

Σημαντική γαλακτοκομική μονάδα είναι επίσης και ο γαλακτοκομικός συνεταιρισμός Kuncz, ενώ άλλες αξιόλογες γαλακτοκομικές επιχειρήσεις είναι οι Beaver Farming Ltd., ο συνεταιρισμός MILKÁDÓ και η Bau Trans Kft.

Η Ουγγαρία αντιμετωπίζει σημαντικό ανταγωνισμό από χώρες της ΕΕ όπως η Γερμανία, η Γαλλία και η Πολωνία, οι οποίες διαθέτουν μεγαλύτερες γαλακτοκομικές βιομηχανίες και ισχυρότερες εξαγωγικές στρατηγικές. Για να ανταγωνιστεί, η Ουγγαρία πρέπει να εστιάσει στην καινοτομία, την παραγωγή εξειδικευμένων προϊόντων και την ενίσχυση της ποιότητας μέσω αυστηρών προτύπων ελέγχου. Οι στρατηγικές διαφοροποίησης, όπως η ανάπτυξη προϊόντων που ανταγωνίζονται την «παραδοσιακή» γαλακτοκομική βιομηχανία, όπως τα φυτικής προέλευσης γαλακτοκομικά προϊόντα, θα μπορούσαν να προσφέρουν έναν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις διεθνείς αγορές.

B3. Προϊόντα κλάδου/υποκατηγορίες προϊόντων

Η παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία περιλαμβάνει μια ευρεία γκάμα προϊόντων, με κάθε κατηγορία να κατέχει διαφορετικό μερίδιο στην συνολική παραγωγή. Αναλυτικά, το αγελαδινό γάλα καταλαμβάνει περίπου το 95% της συνολικής παραγωγής γάλακτος στην Ουγγαρία, ενώ το γάλα από άλλα ζώα ανέρχεται στο υπόλοιπο 5% και προέρχεται από κατσίκες, πρόβατα και βουβάλια. Το 30% της συνολικής παραγωγής

γάλακτος είναι παστεριωμένο γάλα, ενώ το UHT γάλα καταλαμβάνει περίπου το 15% της συνολικής παραγωγής γάλακτος.

Η εγχώρια παραγωγή τυριών επικεντρώνεται στο ημίσκληρο αγελαδινό τυρί Trappista και σε άλλα ημίσκληρα τυριά, όπου διοχετεύεται περίπου το 25% της συνολικής παραγωγής γάλακτος. Από την ετήσια παραγωγή των 2,1 εκατομμυρίων τόνων γάλακτος, οι 525.000 τόνοι κατευθύνονται στην παραγωγή αυτού του τυριού. Άλλες κατηγορίες περιλαμβάνουν τα μαλακά τυριά, όπως το Cottage Cheese (10%, ήτοι 210.000 τόνοι), ενώ το γιαούρτι και τα προϊόντα που περιέχουν φυσικό ή αρωματισμένο γιαούρτι αντιστοιχούν επίσης στο 10% της συνολικής παραγωγής. Επιπλέον, προϊόντα ζύμωσης, όπως το κεφίρ, κατέχουν μερίδιο 5% (105.000 τόνοι), ενώ η κρέμα γάλακτος και το βούτυρο αντιπροσωπεύουν από 5% το καθένα, ήτοι περίπου 105.000 τόνους για κάθε κατηγορία. Τέλος, προϊόντα όπως το συμπυκνωμένο γάλα και η σκόνη γάλακτος καλύπτουν ποσοστό κάτω του 5% ξεχωριστά, γεγονός που δείχνει την εστίαση της αγοράς στα φρέσκα και παραδοσιακά προϊόντα. Επιπλέον, ο γαλακτοκομικός κλάδος περιλαμβάνει και προϊόντα για εξειδικευμένες αγορές όπως βιολογικά αλλά και προϊόντα χωρίς λακτόζη, τα οποία αν και αποτελούν μικρό ποσοστό της συνολικής παραγωγής, σημειώνουν αυξημένη ζήτηση, τόσο στην εσωτερική αγορά όσο και στις εξαγωγές προκειμένου να ανταποκριθούν στις νέες τάσεις.

B4. Παράγοντες που επηρεάζουν την Παραγωγή

Το κόστος παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία επηρεάζεται εξίσου από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των τιμών των πρώτων υλών, του κόστους ενέργειας και των γεωπολιτικών εξελίξεων. Η παραγωγή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία έχει επηρεαστεί αρνητικά από την αύξηση των τιμών ενέργειας και των πρώτων υλών, γεγονός που έχει οδηγήσει σε αυξημένα έξοδα για τους παραγωγούς. Οι τιμές των γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία παρουσιάζουν επίσης σημαντικές διακυμάνσεις, επηρεαζόμενες από τις παγκόσμιες αγορές και την εγχώρια ζήτηση.

Συγκεκριμένα, ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει προκαλέσει διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού ζωοτροφών, αυξάνοντας το κόστος των πρώτων υλών κατά 20-30% το 2023. Παράλληλα, οι τιμές ενέργειας παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 40%, επηρεάζοντας τα κόστη παραγωγής σε όλη την αλυσίδα αξίας. Επιπλέον, οι ευρωπαϊκές πολιτικές όπως η πρωτοβουλία 'Farm to Fork' επιβάλλουν πρόσθετες απαιτήσεις στους παραγωγούς για βιωσιμότητα και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, γεγονός που αυξάνει τις κεφαλαιουχικές δαπάνες. Οι πρόσθετες αυτές προκλήσεις στον τομέα, οδηγούν σε περαιτέρω αύξηση του κόστους παραγωγής και μείωση της κερδοφορίας των παραγωγών. Ωστόσο, οι προκλήσεις αυτές προσφέρουν και ευκαιρίες για επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ψηφιακές τεχνολογίες, που θα μπορούσαν να ενισχύσουν τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα του κλάδου.

Κεφάλαιο Γ': Ζήτηση

Οι καταναλωτικές συνήθειες των Ούγγρων για τα γαλακτοκομικά προϊόντα παρουσιάζουν ενδιαφέρουσες τάσεις και αλλαγές. Παρατηρείται μια αυξανόμενη στροφή προς τα φυτικής προέλευσης γαλακτοκομικά προϊόντα, καθώς οι καταναλωτές γίνονται πιο συνειδητοποιημένοι ως προς την υγιεινή διατροφή και το περιβάλλον. Η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση για τη διατροφή και την υγεία έχει δημιουργήσει μια τάση για προϊόντα χαμηλότερων λιπαρών και αυξημένων πρωτεϊνών. Στην Ουγγαρία, η κατανάλωση προϊόντων με υψηλή διατροφική αξία, όπως τα γιαούρτια με προβιοτικά, αυξάνεται κατά 10% ετησίως.

Παραδοσιακά, το γάλα, το γιαούρτι, το τυρί και το βούτυρο αποτελούν βασικά προϊόντα στην ουγγρική διατροφή. Ωστόσο, η οικονομική κρίση και οι αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων έχουν επηρεάσει την κατανάλωση. Η ζήτηση για παραδοσιακά γαλακτοκομικά προϊόντα έχει μειωθεί, ενώ ταυτόχρονα παρατηρείται αύξηση στη ζήτηση για πιο προσιτά οικονομικά προϊόντα αλλά και προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, αφού οι κυβερνητικές οικονομικές πολιτικές επηρεάζουν και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την κατανάλωση των νοικοκυριών.

Ειδικότερα, με βάση τα στοιχεία που αντλήθηκαν από την Στατιστική Υπηρεσία η ετήσια κατά κεφαλήν κατανάλωση γάλακτος είναι περί τα 67 λίτρα. Ο κάθε Ούγγρος καταναλώνει περίπου 15,4 κιλά τυρί ετησίως, ενώ η ετήσια κατά κεφαλήν κατανάλωση βουτύρου είναι περίπου 3,4 κιλά. Τέλος, όσον αφορά το γιαούρτι τα στοιχεία δείχνουν ότι κατά μέσο όρο κάθε άτομο καταναλώνει 6,5 κιλά ετησίως.

Κεφάλαιο Δ': Εξωτερικό Εμπόριο

Δ1. Ροές εμπορίου/ Εμπορικό ισοζύγιο γαλακτοκομικών προϊόντων

Η Ουγγαρία διατηρεί γενικά θετικό εμπορικό ισοζύγιο στις κατηγορίες 0401 Γάλα και κρέμα γάλακτος, μη συμπυκνωμένα και 0404 Ορός γάλακτος, ενώ αρνητικό είναι το εμπορικό ισοζύγιο σε άλλα προϊόντα όπως λ.χ. τα τυριά. Το θετικό ισοζύγιο στο γάλα είναι αποτέλεσμα των ισχυρών εξαγωγικών επιδόσεων, ιδίως στην αγορά της ΕΕ.

Οι παράγοντες που επηρεάζουν το εμπορικό ισοζύγιο γαλακτοκομικών προϊόντων της Ουγγαρίας περιλαμβάνουν την παραγωγική ικανότητα, τα οφέλη από την ένταξη στην ΕΕ, τη ζήτηση στην αγορά και τις κυβερνητικές πολιτικές. Η υψηλή ποιότητα των εγκαταστάσεων παραγωγής και οι ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες συμβάλλουν στην ισχυρή παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων. Η πρόσβαση στην ενιαία αγορά της ΕΕ προσφέρει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα όσον αφορά τους εμπορικούς δασμούς και την κανονιστική συμμόρφωση. Η ζήτηση, τόσο εγχώρια όσο και διεθνής, για τα ουγγρικά γαλακτοκομικά προϊόντα, ειδικά για το τυρί και το γάλα υψηλής ποιότητας, στηρίζει την ανάπτυξη του κλάδου και τις εξαγωγές. Τέλος, οι υποστηρικτικές γεωργικές πολιτικές και οι επιδοτήσεις συμβάλλουν στη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας του γαλακτοκομικού τομέα.

Ενώ όσον αφορά τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες για το εμπορικό ισοζύγιο των γαλακτοκομικών προϊόντων της Ουγγαρίας αυτές περιλαμβάνουν τη μεταβλητότητα των τιμών, τις ρυθμιστικές αλλαγές και την ανάγκη για καινοτομία και ποιότητα. Οι παγκόσμιες τιμές των γαλακτοκομικών προϊόντων μπορεί να είναι ευμετάβλητες, επηρεάζοντας αρνητικά τα εμπορικά ισοζύγια. Οι αλλαγές στους κανονισμούς της ΕΕ και στις διεθνείς εμπορικές συμφωνίες μπορούν να επηρεάσουν τη δυναμική του εμπορίου, επιφέροντας νέες προκλήσεις και ανάγκες προσαρμογής. Παράλληλα, η επένδυση στην καινοτομία, τη βελτίωση της ποιότητας και το μάρκετινγκ μπορεί να ανοίξει νέες αγορές και να ενισχύσει το εμπορικό ισοζύγιο, προσφέροντας σημαντικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη του γαλακτοκομικού τομέα.

Ολοκληρώνοντας, οι εμπορικές ροές και το εμπορικό ισοζύγιο γαλακτοκομικών προϊόντων της Ουγγαρίας διαμορφώνονται από τις ισχυρές παραγωγικές της δυνατότητες, τη στρατηγική της θέση εντός της ΕΕ και τις ευνοϊκές συνθήκες της αγοράς. Αν και η Ουγγαρία εξαγει κυρίως σε χώρες της ΕΕ, οι εξαγωγές της γαλακτοκομικής βιομηχανίας δείχνουν αυξανόμενη τάση προς αγορές εκτός ΕΕ, όπως οι χώρες της Μέσης Ανατολής και Ασίας, όπου η ζήτηση για προϊόντα υψηλής ποιότητας, όπως το τυρί και το γιαούρτι, είναι σε άνοδο. Αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για στρατηγικές επέκτασης, επενδύοντας σε διαφημιστικές καμπάνιες και την ανάπτυξη νέων προϊόντων προσαρμοσμένων στις τοπικές γεύσεις. Οι αγορές αυτές

προσφέρουν υψηλές δυνατότητες για τη διεύρυνση του μεριδίου αγοράς των ουγγρικών γαλακτοκομικών προϊόντων, αν και απαιτούν προσαρμογή στις τοπικές διατροφικές συνήθειες και γεύσεις.

Δ2. Ανάλυση εξαγωγών-εισαγωγών

Η εξέλιξη του εμπορίου γαλακτοκομικών της Ουγγαρίας κατά την τελευταία πενταετία έχει ως εξής:

ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ 2019-2023 (Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ), Πηγή: Hungarian Central Statistical Office https://www.ksh.hu/										
Προϊόντα	2019		2020		2021		2022		2023	
	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	ΕΞΑΓΩΓΕΣ
0401 Γάλα και κρέμα γάλακτος, μη συμπυκνωμένα	59.368	136.586	54.516	138.799	53.475	152.386	59.535	232.884	65.179	224.219
0402 Γάλα και κρέμα γάλακτος, συμπυκνωμένα	20.781	518	20.204	2.692	23.313	5.108	36.018	5.733	28.946	14.044
0403 Ξινόγαλα, κρέμα γάλακτος, γιαούρτι, κεφίρ και άλλα	61.287	17.010	62.079	17.203	60.952	14.132	68.710	21.400	80.386	22.851
0404 Ορός γάλακτος,	9.698	42.203	12.949	35.604	9.260.6	26.092	14.841	39.450	12.275	22.226
0405 Βούτυρο,	29.951	3.616	27.305	7.326	29.513	3.828	43.156	4.643	38.799	7.979
0406 Τυρί και πήγμα	224.592	149.124	221.875	150.963	236.152	175.690	283.779	248.339	319.939	215.639
Συνολικό ποσό	405.678	349.059	398.931	352.590	412.667	377.240	506.041	552.452	545.526	506.960
Μεταβολή 2019-2023: Εισαγωγές + 45%, Εξαγωγές +34%										

Εισαγωγές

Οι εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων της Ουγγαρίας έχουν επηρεαστεί από διάφορους παράγοντες, όπως οι οικονομικές συνθήκες, οι προτιμήσεις των καταναλωτών και οι εμπορικές πολιτικές. Τα τελευταία χρόνια, η Ουγγαρία είδε αύξηση των τιμών των γαλακτοκομικών προϊόντων, λόγω της αύξησης των διεθνών τιμών του νωπού γάλακτος και της υποτίμησης του. Αυτό έχει οδηγήσει σε αυξημένη εισαγωγική δραστηριότητα, καθώς η τοπική παραγωγή από μόνη της δεν μπορεί να καλύψει αποτελεσματικά τη ζήτηση.

Η Ουγγαρία εισάγει διάφορα γαλακτοκομικά προϊόντα, όπως γάλα, τυρί, βούτυρο και σκόνη γάλακτος. Οι εισαγωγές αυτές είναι απαραίτητες για τη συμπλήρωση της εγχώριας παραγωγής και την κάλυψη της ζήτησης των καταναλωτών, ιδίως για προϊόντα που είτε δεν παράγονται σε επαρκείς ποσότητες στην εγχώρια αγορά είτε προτιμώνται από συγκεκριμένες περιοχές για την ποιότητά τους.

Όσον αφορά τους βασικούς προμηθευτές, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο λόγω της γεωγραφικής εγγύτητας και των ευνοϊκών εμπορικών συμφωνιών. Χώρες όπως η Γερμανία, η Πολωνία και οι Κάτω Χώρες είναι αξιοσημείωτοι εξαγωγείς

γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία. Η ευκολία του εμπορίου εντός της ΕΕ επιτρέπει στην Ουγγαρία να εισάγει γαλακτοκομικά προϊόντα υψηλής ποιότητας χωρίς σημαντικούς εμπορικούς φραγμούς.

Οι κύριες πηγές εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία περιλαμβάνουν επίσης την Αυστρία και τη Γαλλία. Επιπλέον, μπορεί να υπάρχουν εισαγωγές από τρίτες χώρες, όπως η Νέα Ζηλανδία, η Αυστραλία και η Τουρκία, ανάλογα με τις συμφωνίες ελευθέρων συναλλαγών και τις εμπορικές σχέσεις της Ουγγαρίας με αυτές τις χώρες.

Στην ουγγρική αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων παρατηρούνται επίσης σημαντικές εισαγωγές εξειδικευμένων γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως τα γαλακτοκομικά προϊόντα χωρίς λακτόζη και τα βιολογικά γαλακτοκομικά προϊόντα, λόγω των μεταβαλλόμενων προτιμήσεων των καταναλωτών προς την υγεία και την ευεξία.

Οι εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία περιλαμβάνουν κυρίως προϊόντα όπως γάλα, τυρί, γιαούρτι και βούτυρο. Τέλος, η αξία των γαλακτοκομικών προϊόντων και των αυγών που εισάγονται στην Ουγγαρία αυξήθηκε σημαντικά κατά την υπό εξέταση χρονική περίοδο. Το 2022, η αξία αυτή κορυφώθηκε φθάνοντας τα 664 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με τα 383 εκατ. ευρώ που καταγράφηκαν το 2015.

Εξαγωγές

Η Ουγγαρία αποτελεί σημαντικό εξαγωγέα γαλακτοκομικών προϊόντων, προσφέροντας μια ποικιλία προϊόντων υψηλής ποιότητας στις διεθνείς αγορές. Ο γαλακτοκομικός τομέας στην Ουγγαρία έχει αναπτυχθεί σημαντικά και έχει καταφέρει να εδραιωθεί στις παγκόσμιες αγορές, εκμεταλλευόμενος τόσο τις φυσικές προϋποθέσεις όσο και την τεχνολογική του ευχέρεια.

Η Ουγγαρία είναι μια ανθεκτική οικονομία που βασίζεται στις εξαγωγές. Οι βελτιώσεις στην τεχνολογική ετοιμότητα και στις χρηματοπιστωτικές αγορές παρέχουν θετικά επιχειρηματικά κίνητρα. Η δημοσιονομική χαλάρωση και οι περικοπές στον ΦΠΑ, τους φόρους εισοδήματος των επιχειρήσεων και τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης ενίσχυσαν την αγορά και το εμπόριο και βοήθησαν την κερδοφορία, ακόμη και στη γεωργία.

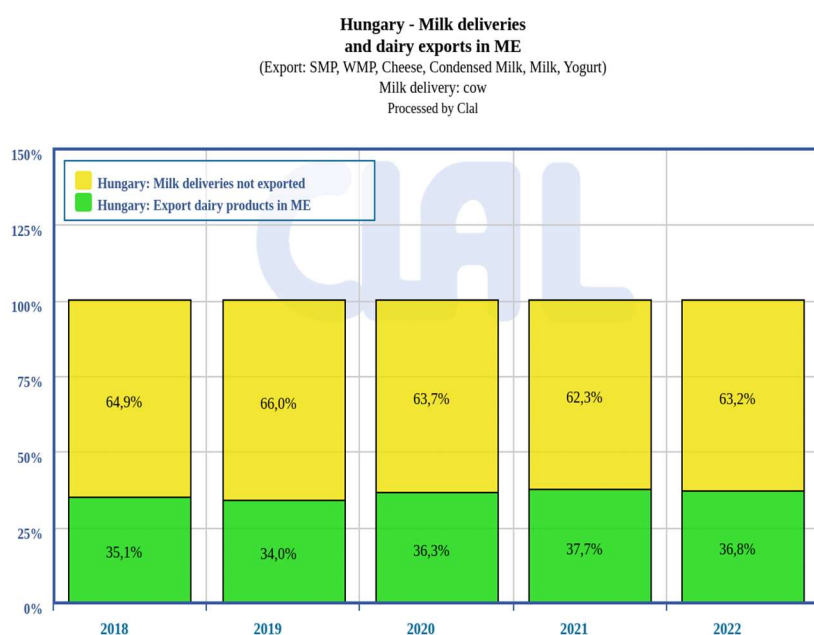
Η αγροτική παραγωγή της Ουγγαρίας συνεισέφερε 3,2 % στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία το 2022. Αν και η συνολική αξία της αγροτικής παραγωγής (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών και των δευτερευουσών δραστηριοτήτων) αυξήθηκε κατά 17%, ο όγκος της παραγωγής – μαζί με μέση αύξηση 44,8% στις τιμές των τροφίμων – μειώθηκε κατά 18%. Η κτηνοτροφία αντιπροσώπευε το 4,5% των συνολικών επενδύσεων στην οικονομία και το 4,3% του εθνικού ποσοστού απασχόλησης. Το μερίδιο των φυτικών προϊόντων ήταν 57%, των ζώντων ζώων και των ζωικών προϊόντων στο 37% και οι γεωργικές υπηρεσίες και οι δευτερεύουσες δραστηριότητες ανήλθαν στο 6% της ακαθάριστης παραγωγής του κλάδου.

Όσον αφορά τα αγροτικά προϊόντα, το εμπορικό ισοζύγιο της Ουγγαρίας εξακολουθεί να είναι πλεονασματικό. Οι αγροτικές εξαγωγές αντιπροσώπευαν το 9,3% των συνολικών εξαγωγών από την Ουγγαρία το 2022. Το μερίδιο των αγροτικών εισαγωγών παραμένει στάσιμο στο 6,4% εδώ και χρόνια. Η δομή του εξωτερικού εμπορίου των γεωργικών και τροφίμων είναι επίσης σχετικά σταθερή. Τα περισσότερα από τα εξαγόμενα προϊόντα ήταν

σιτηρά και προϊόντα σιτηρών (13%), ζωοτροφές (11%), κρέας και προϊόντα κρέατος (9%), φυτικά έλαια (9%), ποτά (9%), ελαιούχοι σπόροι (6%), **γαλακτοκομικά προϊόντα (6%)** και λαχανικά και φρούτα (5%).

Γενικότερα, η χώρα, για το έτος 2023 αντιπροσωπεύει το 1,1% των παραδόσεων γάλακτος στην ΕΕ, αντιπροσωπεύει το 0,8% των εξαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων της ΕΕ σε ισοδύναμο γάλακτος (ΜΕ) ενώ εξάγει το 39,5% των γαλακτοκομικών προϊόντων που παράγει, μετατρεπόμενα σε ισοδύναμο γάλακτος (ΜΕ) (έτος 2022). https://www.clal.it/en/?section=stat_ungheria

Στον κάτωθι πίνακα φαίνεται η εξέλιξη του ποσοστού εξαγωγών της Ουγγαρίας στα γαλακτοκομικά προϊόντα σε μετατροπή σε ισοδύναμο γάλακτος/ milk equivalent (ΜΕ).

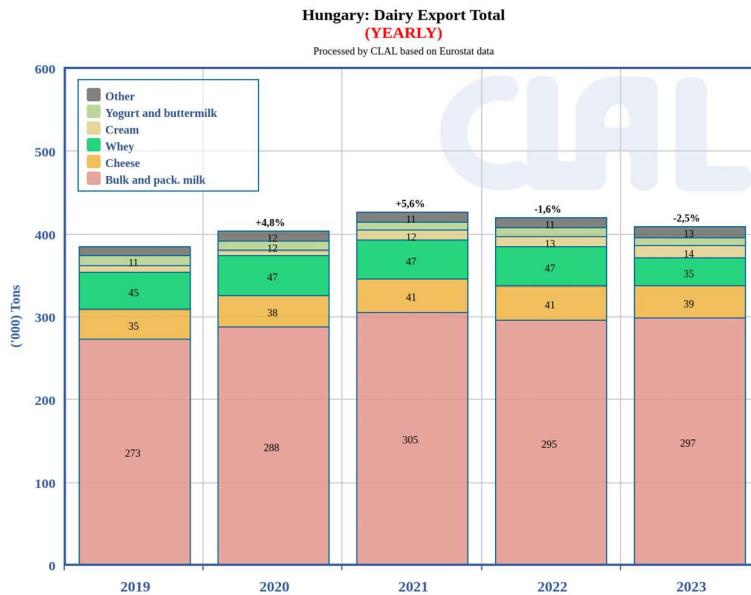

Δ3.Κύριοι τύποι εξαγόμενων γαλακτοκομικών προϊόντων

Οι κύριοι τύποι γαλακτοκομικών προϊόντων που εξάγονται από την Ουγγαρία περιλαμβάνουν:

1. Τυρί: Η Ουγγαρία παράγει μεγάλη ποικιλία τυριών, κυρίως μαλακών των τυριών τύπου γκούντα και κρέμας τυριού. Αυτά τα τυριά είναι δημοφιλή σε πολλές διεθνείς αγορές.
2. Γάλα σκόνη: Η Ουγγαρία είναι γνωστή για την παραγωγή υψηλής ποιότητας γάλακτος σκόνης, η οποία εξάγεται σε πολλές χώρες για χρήση σε διάφορα τρόφιμα και ποτά.
3. Γιαούρτι: Το ουγγρικό γιαούρτι έχει αποκτήσει φήμη για την ποιότητά του και εξάγεται σε πολλές αγορές, τόσο σε φυσική όσο και σε εμπορικά συσκευασμένη μορφή.

Στον κάτωθι πίνακα φαίνεται η σύνθεση των εξαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων της Ουγγαρίας.

Δ4. Ανάλυση Διμερούς Εμπορίου με την Ελλάδα

Το διμερές εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων μεταξύ Ελλάδας και Ουγγαρίας αποτελεί σημαντικό μέρος της συνολικής οικονομικής συνεργασίας των δύο χωρών, που είναι και οι δύο μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ένταξή τους στην ΕΕ διευκολύνει το εμπόριο λόγω της απουσίας τελωνειακών δασμών και της εναρμόνισης των προτύπων και κανονισμών στην ενιαία αγορά.

Οι Ελληνικές εξαγωγές προς την Ουγγαρία αποτελούνται από τους ακόλουθους κωδικούς της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Σ.Ο) :

- 0403 Γιαούρτι, βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένη κρέμα, κεφίρ και άλλα γάλατα και κρέμες που έχουν υποστεί ζύμωση.

Το 2023, η χώρα μας εξήγαγε προϊόντα αξίας 308,1 χιλ. ευρώ, παρουσιάζοντας πτώση της τάξης του 25,7% σε σύγκριση με το 2022, ανακόπτοντας καθαυτό τον τρόπο, την ανοδική πορεία των προηγούμενων ετών (2019 : € 167 χιλ., 2020 : € 174 χιλ., 2021 : € 363 χιλ., 2022 : € 414 χιλ.). Αξίζει να σημειωθεί, ότι το ελληνικό γιαούρτι εκτιμάται ιδιαίτερα για την ποιότητα και τη γεύση του και έχει μεγάλη απήχηση στην Ουγγαρία. Ωστόσο πρέπει να αναφέρουμε ότι στην ουγγρική αγορά συναντάμε πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού, καθώς διαφορές συσκευασίες γιαουρτιών άλλων παραγωγών χωρών, φέρουν τοπωνύμια και σήματα της χώρα μας καθώς και τον επιθετικό προσδιορισμό «...τύπου ελληνικό», παραπλανώντας τον Ούγγρο καταναλωτή.

- 0405 Βούτυρα και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα. Γαλακτικές λιπαρές ύλες για επάλειψη

Το 2023, η χώρα μας εξήγαγε προϊόντα αξίας 12,1 χιλ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 7,1% σε σχέση με το 2022. Αν και οι ποσότητες του συγκεκριμένου κωδικού Σ.Ο. παραμένουν αμελητέες, η χώρα μας διατηρεί την παρουσία του προϊόντος πέραν της δεκαετίας. Το 2019 τα εξαγόμενα ελληνικά προϊόντα σε αξίες ανήλθαν στα € 8,8 χιλ., το 2020 στα € 12,4 χιλ. το 2021 στα € 11,7 χιλ. και το 2022 στα € 11,3 χιλ.)

- 0406 Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί

Ανάμεσα στα προϊόντα που εμπεριέχονται στον εν λόγω κωδικό συναντάμε την φέτα και άλλα τυριά της χώρα μας, όπως το κασέρι, το κεφαλοτύρι και την γραβιέρα, τα οποία τυγχάνουν υψηλής εκτίμησης από τον Ούγγρο καταναλωτή. Το 2023, η χώρα μας εξήγαγε προϊόντα αξίας 3,7 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση της τάξης του 20,5% σε σύγκριση με το 2022. Αξίζει να σημειωθεί ότι την πενταετία 2019 - 2023, η χώρα μας υπερτριπλασίασε σε αξίες τις εξαγωγές της, (2019 : € 1,1 εκατ., 2020 : € 1,7 εκατ., 2021 : € 2,4 εκατ., 2022 : € 3,1 εκατ.).

Αναλύοντας τα προϊόντα του ανωτέρω κωδικού, το 2023 η Φέτα (Σ.Ο. 04069032) συμμετέχει με εξαγωγές αξίες 3,6 εκατ. ευρώ, συγκαταλέγοντας την ως το 11^ο κυριότερο εξαγωγικό προϊόν της χώρας μας στην Ουγγαρία. Την τελευταία πενταετία οι εξαγωγές της Φέτας στην Ουγγαρία παρουσιάζουν ανοδική πορεία και συγκεκριμένα το 2019 στα € 0,9 εκατ., το 2020 στα € 1,5 εκατ. το 2021 στα € 2,0 εκατ. και το 2022 στα € 2,3 εκατ.

Αναφορικά με τον κωδικό Σ.Ο. 04069050 (Τυριά πρόβεια ή βουβαλίσια, σε δοχεία που περιέχουν άρμη ή σε ασκούς από δέρμα προβάτου ή κασίικας), το 2023 οι ελληνικές εξαγωγές ανήλθαν σε αξίες τα € 221 χιλ. παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 26,5% σε σχέση με το 2022 και με υπερδιπλασιασμό των εξαγωγών τους από το 2019 και μετά (2019 : € 100,1 χιλ., 2020 : € 96,0 χιλ. το 2021 : € 151,5 χιλ. και 2022 € 174,6 χιλ.)

Ο όγκος και η αξία των ελληνικών εξαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων στην Ουγγαρία επηρεάζονται από τις προτιμήσεις των καταναλωτών, τις προσπάθειες μάρκετινγκ και τις διμερείς εμπορικές συμφωνίες. Οι εποχιακές διακυμάνσεις και οι δραστηριότητες προώθησης μπορούν να οδηγήσουν σε διακυμάνσεις των στοιχείων των εξαγωγών. Επίσης, η αυξανόμενη δημοτικότητα της μεσογειακής διατροφής στην Ουγγαρία έχει ενισχύσει τη ζήτηση για ελληνικά γαλακτοκομικά προϊόντα. Η ποιότητα και η αυθεντικότητα αποτελούν βασικά σημεία πώλησης των ελληνικών γαλακτοκομικών προϊόντων στην ουγγρική αγορά.

Από την πλευρά της Ουγγαρίας οι εξαγωγές της στην Ελλάδα αφορούν τους κωδικούς κωδικό Σ.Ο.:

0401 (Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά). Το 2023, η Ουγγαρία εξήγαγε στη χώρα μας προϊόντα αξίας 2,5 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική πτώση της τάξης του 41,1% σε σύγκριση με το 2022, ενώ το 2019 εξήγαγε προϊόντα αξίας € 6,6 εκατ., το 2020 € 3,5 εκατ., το 2021 με € 4,1 εκατ, και το 2022 : € 2,5 εκατ.),

0406 (Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί) με € 252 χιλ., και 04069029 (Kashkava) με εξαγωγές αξίας €126,6 χιλ. για το έτος 2023.

Οι εξαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων από την Ουγγαρία προς την Ελλάδα επηρεάζονται από την ανταγωνιστική τιμολόγηση και την ικανότητα κάλυψης της ζήτησης για προϊόντα υψηλής ποιότητας, ενώ το διμερές εμπόριο διαμορφώνεται από τη σχετική ισχύ των γαλακτοκομικών βιομηχανιών των δύο χωρών. Η ανταγωνιστική τιμολόγηση και η σταθερή ποιότητα καθιστούν τα ουγγρικά γαλακτοκομικά προϊόντα ελκυστικά στην ελληνική αγορά, με τις προωθητικές δραστηριότητες και τις εμπορικές εκθέσεις να ενισχύουν περαιτέρω την προβολή και τη ζήτηση τους.

Το εμπορικό ισοζύγιο γαλακτοκομικών προϊόντων μεταξύ Ελλάδας και Ουγγαρίας φαίνεται να διατηρεί μια σχετική ισορροπία, καθώς και οι δύο χώρες εισάγουν και εξάγουν

σημαντικές ποσότητες γαλακτοκομικών προϊόντων. Αυτή η ισορροπία μπορεί να υποστεί διακυμάνσεις λόγω αλλαγών στις προτιμήσεις των καταναλωτών, τα επίπεδα παραγωγής και τις οικονομικές συνθήκες στις δύο χώρες. Παράγοντες που επηρεάζουν αυτήν την ισορροπία περιλαμβάνουν τις διακυμάνσεις στα επίπεδα παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, τις καταναλωτικές προτιμήσεις που επηρεάζονται από διατροφικές τάσεις και μάρκετινγκ, τις οικονομικές συνθήκες που επηρεάζουν την αγοραστική δύναμη, καθώς και τις εμπορικές πολιτικές που προάγουν το ελεύθερο εμπόριο και απορρίπτουν τα εμπόδια.

Η αστάθεια στις τιμές των γαλακτοκομικών προϊόντων παγκοσμίως μπορεί να αποτελέσει μια πρόκληση για το εμπόριο, διότι επηρεάζει τη δυναμική του. Επιπλέον, οι αλλαγές στους κανονισμούς της ΕΕ ή σε εθνικές πολιτικές μπορούν να δημιουργήσουν ανακατατάξεις στις εμπορικές ροές. Ο ανταγωνισμός από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ και παγκόσμιους παραγωγούς επίσης αποτελεί πρόκληση, καθώς μπορεί να προκαλέσει πίεση στις τιμές και στις πωλήσεις.

Ενώ όσον αφορά τις ευκαιρίες η καινοτομία στη βελτίωση της ποιότητας και συσκευασίας γαλακτοκομικών προϊόντων ανοίγει νέες προοπτικές στην αγορά. Οι αποτελεσματικές στρατηγικές μάρκετινγκ, ιδίως όσον αφορά την υγεία, μπορούν να ενισχύσουν τη ζήτηση για γαλακτοκομικά προϊόντα. Επιπρόσθετα, η ενίσχυση των διμερών εμπορικών σχέσεων και συνεργασιών μπορεί να διευκολύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα και να αυξήσει τους όγκους εμπορίου.

Συμπερασματικά, το διμερές εμπόριο γαλακτοκομικών προϊόντων μεταξύ Ελλάδας και Ουγγαρίας χαρακτηρίζεται από αμοιβαία οφέλη και ισορροπημένες εμπορικές ροές. Και οι δύο χώρες αξιοποιούν τα πλεονεκτήματά τους στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων για να ικανοποιήσουν η μία τη ζήτηση της άλλης, υποστηριζόμενες από τα πλεονεκτήματα της ένταξης στην ΕΕ. Ενώ υπάρχουν προκλήσεις όπως η αστάθεια των τιμών και οι κανονιστικές αλλαγές, υπάρχουν άφθονες ευκαιρίες για ανάπτυξη μέσω της καινοτομίας, της βελτίωσης της ποιότητας και του στρατηγικού μάρκετινγκ.

Οι εξαγωγές της Ελλάδας προς την Ουγγαρία περιορίζονται κυρίως σε προϊόντα ΠΟΠ όπως η φέτα. Εντούτοις, επισημαίνεται ότι τα στατιστικά στοιχεία των εισαγωγών, πολύ πιθανόν να μην αποδίδουν την πραγματική εικόνα, δεδομένου ότι τα ελληνικά τυροκομικά προϊόντα εισάγονται στην Ουγγαρία και από άλλες χώρες της Ε.Ε., όπως π.χ. από την Γερμανία (π.χ. περίπτωση καταστημάτων LIDL), αλλά και από μεμονωμένους εισαγωγείς που το προμηθεύονται από την γειτονική Αυστρία. Συνεπώς, σε αυτές τις περιπτώσεις, «καταγράφονται ως γερμανική ή αυστριακή εξαγωγή».

Τέλος, τα εξαγόμενα ελληνικά κτηνοτροφικά / αγροτικά προϊόντα τροφίμων στην Ουγγαρία, αντιμετωπίζουν ισχυρό ανταγωνισμό τόσο από την σημαντική εγχώρια παραγωγή, όσο και από ευρωπαϊκές χώρες με ομοειδή εξαγωγικά αγροτικά προϊόντα (όπως η Ιταλία, η Γαλλία, η Ολλανδία, η Σλοβακία, η Ρουμανία και η Βουλγαρία). Έντονος είναι και ο ανταγωνισμός από χώρες εκτός Ε.Ε. (Τουρκία, Σερβία). Επισημαίνεται επίσης και η συνήθης πρακτική του μέσου Ούγγρου καταναλωτή να προτιμά τα εγχώρια αγροτικά προϊόντα έναντι των εισαγόμενων, συνήθως λόγω κόστους, αλλά και νοοτροπίας.

Κεφάλαιο ΣΤ': Οι συνθήκες στην αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων/Ανταγωνισμός

Οι ουγγρικές επιχειρήσεις γαλακτοκομικών προϊόντων κάνουν λόγο για δύσκολες συνθήκες της αγοράς λόγω της ραγδαίας αύξησης των εισαγωγών και της φθίνουσας ζήτησης τους προηγούμενους μήνες. Οι ουγγρικές εισαγωγές γαλακτοκομικών προϊόντων αυξάνονται και ο πληθωρισμός παρεμποδίζει την κατανάλωση, σύμφωνα με έκθεση που δημοσίευσε το Ουγγρικό Συμβούλιο Γαλακτοκομικών Προϊόντων τον Οκτώβριο του 2023.

Κατά το προηγούμενο έτος, το ουγγρικό εξωτερικό εμπόριο γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων παρουσίασε σημαντικές μεταβολές, με αποτέλεσμα το ισοζύγιο του τομέα να γίνει αρνητικό. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Οργανισμού Εμπορίου Γάλακτος και του Συμβουλίου Προϊόντων, οι εισαγωγές συνέχισαν να αυξάνονται το 2023, ενώ οι εξαγωγές μειώθηκαν σημαντικά σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Οι Ούγγροι γαλακτοπαραγωγοί αντιμετωπίζουν πτώση των τιμών παραγωγής, οι οποίες ήταν 32% χαμηλότερες από το επίπεδο του Ιανουαρίου 2023 και 17% χαμηλότερες από τον Οκτώβριο του 2022, ανέφερε ο οργανισμός.

Η τάση αυτή αποδίδεται εν μέρει στο πλεόνασμα γάλακτος που προκύπτει ως αποτέλεσμα της επέκτασης της παραγωγής γάλακτος στην Ευρώπη, καθώς και στη μείωση της κατανάλωσης γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων από τα νοικοκυριά σε όλη την Ευρώπη ως αποτέλεσμα του υψηλού πληθωρισμού.

Οι εισαγωγές τυριού και γάλακτος από την Ευρωπαϊκή Ένωση στην Ουγγαρία σημείωσαν άλμα το 2023, ανέφερε το Συμβούλιο Γαλακτοκομικών Προϊόντων, χωρίς να δώσει συγκεκριμένα στοιχεία. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα προϊόντα εισέρχονταν στην Ουγγαρία σε τιμές πολύ χαμηλότερες από το κόστος παραγωγής, γεγονός που σύμφωνα με την έκθεση «καταστρέφει» τις τοπικές τιμές. Για να αντιμετωπίσει την κρίση, η ουγγρική γαλακτοβιομηχανία χρειάστηκε κρατική ενίσχυση.

Κεφάλαιο Ζ': Μελλοντικές εκτιμήσεις για τον κλάδο- Συμπεράσματα

Η παραγωγή ουγγρικών γαλακτοκομικών προϊόντων προβλέπεται να φτάσει τα 722 εκατ. ευρώ έως το 2026, μειωμένη κατά 1,2% από τα 769 εκατ. ευρώ του 2021.

Η κατανάλωση των ουγγρικών γαλακτοκομικών προϊόντων προβλέπεται να φτάσει τα 1,2 δισεκατομμύρια κιλά έως το 2026, σημειώνοντας αύξηση 0,8% από τα 1,2 δισεκατομμύρια κιλά του 2020.

Η ουγγρική γαλακτοβιομηχανία αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις λόγω του αυξανόμενου ανταγωνισμού και των ανατιμήσεων στις πρώτες ύλες, αλλά παράλληλα έχει ευκαιρίες ανάπτυξης μέσω στρατηγικών προσαρμογών. Προτείνεται η ενίσχυση της παραγωγής προϊόντων προστιθέμενης αξίας, όπως τα βιολογικά και χωρίς λακτόζη γαλακτοκομικά προϊόντα, τα οποία κερδίζουν έδαφος τόσο στην εσωτερική αγορά όσο και στις εξαγωγές. Επίσης, η υιοθέτηση πράσινων τεχνολογιών και η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα μπορούσαν να μειώσουν το κόστος παραγωγής και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα του κλάδου. Παράλληλα, οι ουγγρικές γαλακτοβιομηχανίες θα πρέπει να

εξετάσουν τη στρατηγική διεξόδου σε νέες αγορές, ιδιαίτερα σε χώρες εκτός ΕΕ, και να επενδύσουν σε καινοτομία και marketing, προκειμένου να διαφοροποιηθούν και να προσελκύσουν νέες καταναλωτικές ομάδες, όπως αυτή των υγιεινών και vegan προϊόντων. Με τις σύγχρονες ευρωπαϊκές πολιτικές να ενθαρρύνουν την παραγωγή βιώσιμων και περιβαλλοντικά φιλικών προϊόντων, η Ουγγαρία μπορεί να επενδύσει στην αναβάθμιση των υποδομών της γαλακτοβιομηχανίας με στόχο τη μείωση των εκπομπών CO₂ και την εξοικονόμηση νερού. Παράλληλα, η παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η χρήση βιώσιμων συσκευασιών είναι στρατηγικές που ενδέχεται να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα των ουγγρικών προϊόντων στις αγορές του εξωτερικού. Η ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών, όπως η χρήση βιοαέριων και ανακυκλώσιμων υλικών, μπορεί επίσης να προσφέρει νέες ευκαιρίες για τον κλάδο.

Γενικά, ο κλάδος των γαλακτοκομικών όπως και όλοι οι υπόλοιποι τομείς επηρεάζονται σε μεγάλο βαθμό από πολλούς εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες όπως η ευαισθησία στις τιμές, καθώς πολλοί επιλέγουν φθηνότερα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας. Επίσης, εξίσου επηρεάζουν οι τάσεις στον τομέα της διατροφής που οδηγεί στη ζήτηση γαλακτοκομικών προϊόντων χαμηλών λιπαρών, βιολογικών και ενισχυμένων με προβιοτικά. Επιπλέον, οι περιβαλλοντικές ανησυχίες δηλαδή η αυξανόμενη ευαισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά ζητήματα έχει οδηγήσει σε αύξηση της κατανάλωσης εναλλακτικών γαλακτοκομικών προϊόντων φυτικής προέλευσης. Τέλος, άλλος ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την κατανάλωση είναι οι πολιτιστικές προτιμήσεις όπως οι παραδοσιακές προτιμήσεις για φρέσκα γαλακτοκομικά προϊόντα όπως το γάλα, το γιαούρτι και το τυρί που παραμένουν ισχυρές.

Πάντως, έχει επικρατήσει η άποψη πως υπάρχει ανάγκη τόσο για μεσαίου μεγέθους και μεγάλου επιχειρήσεις που βρίσκονται σε όλη την επικράτεια της χώρας όσο και για μικρότερες επιχειρήσεις που παράγουν πιο ιδιαίτερα και εξειδικευμένα γαλακτοκομικά προϊόντα. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται μια μεγαλύτερη παραγωγή προϊόντων προστιθέμενης αξίας και μια πιο σύγχρονη εταιρική στρατηγική ικανή να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της εγχώριας παραγωγής αλλά και ικανή είναι προσαρμοστεί στα δεδομένα και στα ζητούμενα της ΕΕ για να εναρμονιστεί με τους κανονισμούς της Ενιαίας Εσωτερικής Αγοράς αλλά και στα νέα περιβαλλοντικά δεδομένα τύπου ESG.

Κεφάλαιο Η': Εκθέσεις

Σε ό,τι αφορά εκθέσεις του τομέα, αναφέρουμε ότι στις εγκαταστάσεις του μεγαλύτερου εκθεσιακού φορέα της Ουγγαρίας, HUNGEXPO (www.hungexpo.hu), διοργανώνεται σε διετή βάση, το α' δεκαήμερο του Μαρτίου (προηγούμενη 5-7 Μαρτίου 2024, επόμενη μεταξύ 3 με 5 Μαρτίου 2026) η Διεθνής Έκθεση SIRHA–BUDAPEST (<http://sirha-budapest.com/en>).

Πρόκειται για την σημαντικότερη διεθνής εμπορική έκθεση τροφίμων και HoReCa της Ανατολικής Κεντρικής Ευρώπης που καλύπτει όλες τις πτυχές της γαστρονομίας με περίπου 20.000 επαγγελματίες επισκέπτες και περισσότερους από 300 εκθέτες από 16 χώρες σε έναν εκθεσιακό χώρο 30.000 τετραγωνικών μέτρων. Τα τελευταία χρόνια έχει αποκτήσει ιδιαίτερη σημασία για τους εγχώριους και διεθνείς παράγοντες της αγοράς.